

Cauza C-158/24 [Rojcki]ⁱ**Rezumatul cererii de decizie preliminară întocmit în temeiul articolului 98 alineatul (1) din Regulamentul de procedură al Curții de Justiție****Data depunerii:**

28 februarie 2024

Instanța de trimitere:

Sąd Najwyższy (Polonia)

Data deciziei de trimitere:

23 septembrie 2022

Reclamant:

J.P.

Pârâți:

A.T.

J.B.

Skarb Państwa - Prezes Sądu Okręgowego w O.

Obiectul procedurii principale

Aspectul supus spre soluționare completului extins al Sąd Najwyższy (Curtea Supremă, denumită în continuare „Curtea Supremă”) referitor la întrebarea dacă o propunere de tranzacție întrerupe termenul de prescripție a unei creanțe.

Obiectul și temeiul juridic al cererii de decizie preliminară

Chestiunea privind efectele juridice ale unui act prin care se desemnează completul de judecată, atunci când completul astfel compus nu este o instanță judecătorească independentă, imparțială și constituită în prealabil prin lege, în sensul dreptului Uniunii – articolul 267 TFUE.

ⁱ Numele prezentei cauze este un nume fictiv. El nu corespunde numelui real al niciuneia dintre părțile la procedură.

Întrebarea preliminară

Articolul 2, articolul 6 alineatele (1) și (3) și articolul 19 alineatul (1) al doilea paragraf din Tratatul privind Uniunea Europeană, coroborate cu articolul 47 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene și cu articolul 267 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, trebuie interpretate în sensul că actul prin care se desemnează compunerea completului, cum este o ordonanță emisă de președintele Curții Supreme, care conduce activitatea Izba Cywilna (Camera civilă) a Curții Supreme, nu produce efecte juridice în cazul în care completul de judecată astfel desemnat nu este o instanță judecătorească independentă, imparțială și constituită în prealabil prin lege, în sensul dreptului Uniunii, în special deoarece:

- a) în compunerea completului intră persoane numite în funcția de judecător la Curtea Supremă într-un mod care contravine în mod vădit dispozițiilor legislației naționale privind numirea judecătorilor, fapt constatat prin decizii definitive ale instanței supreme naționale, iar aceste persoane alcătuiesc majoritatea completului de judecată[;]
- b) desemnarea compunerii completului în modul indicat mai sus s-a făcut de către președintele Curții Supreme numit în funcția de judecător al Curții Supreme în aceleași împrejurări și cu încălcarea normelor care reglementează numirea unui judecător la Curtea Supremă în funcția de președinte al Curții Supreme?

Dispoziții de drept al Uniunii invocate

Tratatul privind Uniunea Europeană, articolul 2, articolul 6 alineatele (1) și (3) și articolul 19 alineatul (1) al doilea paragraf.

Carta drepturilor fundamentale, articolul 47.

Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, articolul 267.

Dispoziții naționale invocate

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (Constituția Republicii Polone): articolele 10, 173, 179 și 186.

Ustawa z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (Legea din 8 decembrie 2017 privind Curtea Supremă) (denumită în continuare „Legea privind Curtea Supremă”): articolul 11, articolul 13a, articolul 15 alineatele 1 și 3, articolul 26 alineatele 2 și 3, articolul 29 alineatul 4, articolul 72 alineatul 1, articolul 75 alineatul 1 punctul 5, articolul 75 alineatul 1a, articolul 80 alineatul 1.

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 14 lipca 2022 r. Regulamin Sądu Najwyższego (Ordinul Președintelui Republicii Polone din 14

iulie 2022 Regulamentul Curții Supreme) (Dz. U. din 2022, poziția 1489 – denumit în continuare „Regulamentul Curții Supreme”), punctul 84.

Kodeks postępowania cywilnego (Codul de procedură civilă) (denumit în continuare „Codul de procedură civilă”), articolul 379 punctul 4.

Jurisprudența Curții invocată

Hotărârea din 5 noiembrie 2019, Comisia/Polonia (Independența instanțelor de drept comun), C-192/18, EU:C:2019:924.

Hotărârea din 2 martie 2021, A.B. și alții (Numirea judecătorilor la Curtea Supremă – Căi de atac), C-824/18, EU:C:2021:153.

Hotărârea din 26 martie 2020, Reexaminare Simpson/Consiliul și HG/Comisia, C-542/18 RX-II și C-543/18 RX-II, EU:C:2020:232.

Hotărârea din 19 noiembrie 2019, A.K. și alții (Independența Camerei disciplinare a Curții Supreme), C-585/18, C-624/18 și C-625/18, EU:C:2019:982

Prezentare pe scurt a situației de fapt și a procedurii principale

- 1 Prin decizia din 16 octombrie 2020 în recursul într-o cauză privind o cerere de plată, Curtea Supremă a trimis spre examinare completului extins al Curții Supreme chestiunea privind aspectul dacă o propunere de tranzacție întrerupe cursul termenului de prescripție a unei creanțe.
- 2 La 18 august 2022, președintele Curții Supreme, care conduce activitatea Izba Cywilna (Camera civilă) a Curții Supreme (denumit în continuare „președintele Camerei civile”), a emis o ordonanță prin care i-a desemnat pentru examinarea acestui aspect pe următorii șapte judecători ai Curții Supreme: ST (președinte), ZX, KJ, YS, BV, CR și Dariusz Zawistowski (raportor).
- 3 Printr-o scrisoare din 5 septembrie 2022, judecătorul raportor l-a informat pe președintele Camerei civile că apreciază că nu este posibilă judecarea cauzei în ședința din data stabilită în programul ședințelor de judecată, deoarece din completul de judecată făceau parte persoane numite în funcția de judecător la Curtea Supremă la propunerea Krajowa Rada Sądownictwa (Consiliul Național al Magistraturii) (denumit în continuare „KRS”) constituit în temeiul ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa (Legea din 8 decembrie 2017 de modificare a Legii privind Consiliul Național al Magistraturii) (Dz. U. din 2018, poziția 3, denumită în continuare „Legea de modificare din 8 decembrie 2017”). Judecătorul raportor a arătat că rezoluția Izba Cywilna (Camera civilă), Izba Karna (Camera penală) și Izba Pracy i Ubezpieczeń Społecznych (Camera pentru litigii de muncă și asigurări sociale) din 23 ianuarie 2020 (BSA I-4110-1/20, OSNC 2020, nr. 4, poziția 34 – denumită în continuare

„rezoluția celor trei camere reunite ale Curții Supreme”), care are putere de lege și este obligatorie pentru fiecare complet al Curții Supreme, stabilește că o instanță care are în componere o persoană numită în funcția de judecător la Curtea Supremă în astfel de împrejurări nu este o instanță compusă conform legii, ceea ce face completul de judecată nelegal în sensul articolului 379 punctul 4 din Codul de procedură civilă și, în consecință, conduce la nulitatea procedurii. În completul desemnat în cauza III CZP 43/22 au fost desemnate patru asemenea persoane, reprezentând majoritatea membrilor acestuia.

- 4 În scrisoarea amintită, judecătorul raportor s-a referit, de asemenea, la jurisprudența consacrată a Curții Europene a Drepturilor Omului (denumită în continuare „Curtea EDO”), care confirmă poziția exprimată în rezoluția celor trei camere reunite ale Curții Supreme.
- 5 Judecătorul raportor a afirmat că va emite ordonanța de trimitere a cauzei spre judecare imediat după ce va fi desemnat un complet care să nu fie nelegal în sensul articolului 379 punctul 4 din Codul de procedură civilă.
- 6 Printr-o adresă din 16 septembrie 2022, președintele Camerei civile l-a informat pe judecătorul raportor că, având în vedere conținutul adresei din 5 septembrie 2022, a dispus ca dosarul cauzei respective să fie înaintat președintelui secției competente, împreună cu informația referitoare la refuzul judecătorului raportor de a emite ordonanța de fixare a termenului ședinței. Printr-o ordonanță din 21 septembrie 2022, președintele Secției a III-a, a dispus acordarea unui termen de judecată la 19 octombrie 2022.

Prezentare pe scurt a motivelor trimiterii preliminare

- 7 Curtea Supremă care adresează întrebarea preliminară a constatat că numirea în funcția de judecător la Curtea Supremă a unora dintre persoanele desemnate în completul de judecată a avut loc cu încălcarea flagrantă a dispozițiilor legii care reglementează modul în care sunt numiți judecătorii la Curtea Supremă, astfel încât completul compus cu participarea acestora nu poate fi considerat o instanță judecătorească independentă, imparțială și constituită în prealabil prin lege.
- 8 Adresarea întrebării privind efectivitatea ordonanței președintelui Camerei civile de desemnare a compunerii instanței este legată de nevoia de a clarifica în ce mod se poate asigura aplicarea efectivă cerută de lege a dreptului Uniunii, astfel încât compunerea instanței să corespundă cerinței privind o instanță judecătorească imparțială, independentă și constituită în prealabil prin lege în sensul articolului 47 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene (denumită în continuare „carta”), în cazul unei astfel de compuneri nelegale a instanței. Această îndoială apare în urma efectuării de către președintele Camerei civile a unor activități oficiale prin care acest organ al Curții Supreme, competent să stabilească compunerea instanței, nu aplică dreptul Uniunii, desemnând complete care nu respectă norma consacrată la articolul 47 din cartă. În acest context, este relevant și faptul că persoana care deține funcția de președinte al Camerei civile a fost

numită în funcția de judecător la Curtea Supremă tot în temeiul rezoluției KRS constituit în conformitate cu Legea de modificare din 8 decembrie 2017 iar alegerea candidaților pentru funcția de președinte al Camerei civile s-a făcut cu încălcarea normelor care reglementează procedura în această materie.

- 9 În opinia Curții Supreme care adresează întrebarea preliminară, atunci când desemnează compunerea unei instanțe, președintele unei camere a Curții Supreme, în calitate de organ al Curții Supreme, este obligat să aplice dreptul Uniunii și să asigure respectarea acestuia, ținând seama de principiul supremației dreptului Uniunii. Faptul că majoritatea instanței este compusă din persoane numite la Curtea Supremă în 2018 face dificil de apreciat dacă completul astfel format reprezintă o instanță care îndeplinește cerința consacrată la articolul 47 din cartă. Aceasta deoarece, în practică, exclude posibilitatea ca instanța în această compunere să efectueze orice activități judiciare pentru care este necesară majoritatea voturilor membrilor completului. De asemenea, astfel de activități nu pot fi efectuate de către instanță (completul de judecată) fără a încălca interdicția *nemo iudex in causa sua*. Din aceste motive, apare îndoiala dacă un astfel de complet poate îndeplini în mod efectiv obligația care revine fiecărei instanțe judecătorești (complet de judecată) de a examina din oficiu dacă este o instanță care îndeplinește cerința prevăzută la articolul 47 din cartă.
- 10 Întreprinderea de acțiuni menite să ducă la îndeplinirea acestei obligații este legată de riscul de răspundere disciplinară pentru acei membri ai completului care, ca motiv al nelegalității completului, invocă încălcări grave ale legislației naționale în procedurile de numire a judecătorilor la Curtea Supremă din 2018. Legislația națională privind răspunderea disciplinară a judecătorilor Curții Supreme prevede, în principiu, pedeapsa revocării din funcție a unui judecător (excluderea din magistratură) pentru abateri disciplinare constând în „refuzul de a exercita administrarea justiției”, acțiuni sau inacțiuni „de natură să blocheze sau să îngreuneze în mod semnificativ funcționarea justiției”, acțiuni care pun sub semnul întrebării „calitatea oficială a judecătorului, efectivitatea numirii acestuia sau legalitatea ca organ constituțional al Republicii Polone”. Prin urmare, analiza efectivității ordonanței președintelui Curții Supreme de desemnare a compunerii instanței este o chestiune care privește, de asemenea, protejarea independenței acelor membri ai completului care invocă nelegalitatea desemnării completului de judecată în legătură cu desfășurarea acestei proceduri.
- 11 De asemenea, însuși faptul că un judecător trebuie să facă parte dintr-un complet care nu îndeplinește cerințele privind o instanță judecătorească independentă, imparțială și constituită în prealabil prin lege reprezintă o împrejurare care aduce atingere independenței oricărui dintre membrii completului de judecată care consideră că această neregularitate este o piedică pentru pronunțarea în cauză. Convingerea unui judecător că completul din care face parte nu îndeplinește cerința prevăzută la articolul 47 din cartă și, prin urmare, nu garantează părților dreptul la un proces echitabil poate – tot în convingerea judecătorului – suscita îndoieli privind aspectul dacă, în cazul în care rămâne membru al unui astfel de complet, acest judecător își păstrează atributul de independență. Este așadar

necesară asigurarea unui mecanism care permite o examinare pertinentă a aspectului dacă un complet de judecată îndeplinește cerințele prevăzute la articolul 47 din cartă. Interpretarea dispozițiilor de drept al Uniunii menționate în întrebarea preliminară este deosebit de importantă, întrucât în dreptul național nu există un mijloc efectiv la care să recurgă un judecător care, invocând dispoziții de drept al Uniunii, susține că completul din care face parte nu se poate pronunța din cauza neregularităților legate de numirea membrilor acestuia.

- 12 Judecătorii desemnați în compunerea completului împreună cu persoane numite nelegal în funcția de judecător la Curtea Supremă formulează cereri de recuzare a acestora. Aceste cereri formulate în cauzele judecate la Camera civilă nu sunt însă înregistrate și nu sunt examinate pe fond. Această practică îi privează pe acești judecători de orice mijloc juridic pentru inițierea unei proceduri prin care să se examineze temeinicia afirmațiilor lor.
- 13 Curtea Supremă, pronunțându-se în complet extins asupra unei chestiuni de drept care îi este supusă spre soluționare, poate adopta o rezoluție careia îi conferă putere de lege. Rezoluția este astfel obligatorie pentru toate completele Curții Supreme. Prin urmare, emiterea unei astfel de rezoluții influențează modul în care Curtea Supremă se pronunță în fiecare cauză individuală în care se aplică dispozițiile interpretate de Curtea Supremă. Este de reținut că Curtea Supremă se pronunță asupra căilor de atac în domeniile reglementate de dreptul Uniunii.
- 14 Invocând jurisprudența consacrată a Curții, instanța de trimitere amintește că, prin articolul 19 TUE, instanțelor din statele membre le revine sarcina de a asigura aplicarea integrală a dreptului Uniunii în toate statele membre și protecția jurisdicțională a drepturilor individuale care decurg din dreptul Uniunii. De asemenea, menționează dreptul oricărei persoane ale cărei drepturi și libertăți garantate de dreptul Uniunii au fost încălcate, prevăzut la articolul 47 din cartă, la un proces echitabil și public, într-un termen rezonabil, în fața unei instanțe judecătorești independente și imparțiale, constituită în prealabil prin lege.
- 15 În acest sens, menționează, de asemenea, norma prevăzută la articolul 6 alineatul (1) din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (denumită în continuare „CEDO”), citând hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului din 1 decembrie 2020 în cauza Gudmundur Andri Astradsson împotriva Islandei.
- 16 Faptul că, dat fiind completul desemnat, desfășurarea procedurii în această compunere va conduce la nulitatea procedurii este determinat de rezoluția celor trei camere reunite ale Curții Supreme. Această rezoluție reprezintă un principiu juridic și este obligatorie pentru fiecare complet de judecată al Curții Supreme, în pofida hotărârii Curții Constituționale din 20 aprilie 2020, U 2/20, OTK-A 2020, punctul 61. În această privință, instanța de trimitere împărtășește motivele invocate în special în motivarea rezoluției completului de șapte judecători al Curții Supreme din 22 iunie 2022 (I KZP 2/22, OSNKW 2022, nr. 6, punctul 22), în motivarea rezoluției Curții Supreme din 5 aprilie 2022, III PZP 1/22 și în

hotărârile Curții Europene a Drepturilor Omului: Hotărârea din 22 iulie 2021, nr. 43447/19, Reczkowicz împotriva Poloniei, Hotărârea din 8 noiembrie 2021, nr. 49868/19 și 57511/19, Dolińska-Ficek și Ozimek împotriva Poloniei și Hotărârea din 3 februarie 2022, nr. 1469/20, Advance Pharma Sp. z o.o. împotriva Poloniei.

- 17 Efectele nulității unei astfel de proceduri nu sunt eliminate prin posibilitatea recurgerii de către părți la mijlocul (așa-numitul test de imparțialitate a judecătorului) prevăzut la articolul 29 alineatele 4-25 din Legea privind Curtea Supremă în versiunea stabilită prin Legea din 9 iunie 2022 (Dz.U. poziția 1259). În fapt, această reglementare prevede un mijloc suplimentar, care include restricții în ceea ce privește termenul și temeiurile de aplicare, dar nu poate limita drepturile părților și competențele instanței care judecă cauza și nici obligațiile acesteia de a examina dacă compunerea instanței îndeplinește cerințele prevăzute la articolul 47 din cartă și la articolul 6 alineatul (1) din CEDO.
- 18 Instanța de trimitere amintește, de asemenea, prima întrebare adresată în cauza C-658/22, care se referă în mod explicit la statutul completelor Curții Supreme, deși aceasta a fost formulată în legătură cu constatarea, în ordonanța din 2 septembrie 2021, că persoanele vizate de rezoluția celor trei camere reunite ale Curții Supreme au fost numite în funcția de judecător la Curtea Supremă cu încălcarea flagrantă a legii. Instanța de trimitere împărtășește în totalitate motivele invocate în această privință în ordonanța de trimitere în cauza C-658/22.
- 19 Instanța de trimitere semnalează, de asemenea, încălcarea normelor privind modul în care sunt aleși candidații pentru funcția de președinte al Camerei civile, un element suplimentar care ar fi putut suscita îndoieli legitime ale justițiabililor în ceea ce privește independența și imparțialitatea persoanelor care intră în componența completului compus în temeiul ordonanței acestuia. Dacă compunerea nelegală a instanței este stabilită printr-o ordonanță a președintelui Curții Supreme, care este, la rândul său, una din persoanele numite în calitate de judecători la Curtea Supremă cu încălcarea flagrantă a dispozițiilor privind numirea judecătorilor și în aceleași împrejurări ca în cazul numirii persoanelor desemnate în compunerea instanței prin ordonanța acestuia, această acțiune nu poate decât să accentueze convingerea justițiabililor că compunerea instanței nu corespunde cerințelor unei instanțe judecătorești independente, imparțiale și constituite în prealabil prin lege. Acest mod de compunere a completelor poate induce convingerea că este vorba despre o încercare de a conferi legitimitate efectelor unei proceduri nelegale de numire.
- 20 În conformitate cu articolul 15 din Legea privind Curtea Supremă, candidații la funcția de președinte al Curții Supreme sunt aleși de adunarea generală a judecătorilor camerei respective (denumită în continuare „adunarea generală”). Adunarea generală este un organ al Curții Supreme și include toți judecătorii care intră în componența camerei respective. Alegerea candidaților pentru funcția de președinte al Curții Supreme trebuie să se facă de către un grup reprezentativ pentru componența camerei Curții Supreme și este necesară o majoritate suficientă de voturi ale membrilor adunării generale.

- 21 La 29 iunie 2021, adunarea generală a judecătorilor Camerei civile a Curții Supreme, convocată pentru a alege candidații pentru funcția de președinte al Camerei civile, a adoptat – cu majoritate de voturi – o rezoluție de suspendare a adunării generale până la încheierea procedurilor pendente la Curte în cauza Comisia Europeană împotriva Poloniei (C-791/19) și în cauzele cu având ca obiect trimiteri preliminare C-487/19 și C-508/19, considerând că rezultatul acestora este relevant pentru procedurile de alegere a candidaților. La 31 august 2021 a expirat mandatul președintelui Camerei civile, Dariusz Zawistowski.
- 22 Președintele Republicii Polone a încredințat conducerea Camerei civile prim-președintelui Curții Supreme. Acest lucru a condus *de facto* la un cumul de funcții, de președinte al Curții Supreme și președinte al Camerei civile, situație care nu este prevăzută în Legea privind Curtea Supremă. Conform articolului 11 din această lege, prim-președintele Curții Supreme și președinții Curții Supreme sunt organe separate ale Curții Supreme. În același timp, sfera competențelor prevăzute pentru președintele Curții Supreme exclude exercitarea acestora de către prim-președintele Curții Supreme. Articolul 13a din Legea privind Curtea Supremă, care conferă președintelui Republicii Polone competența de a încredința exercitarea atribuțiilor președintelui Curții Supreme unui judecător desemnat al Curții Supreme, nu poate fi înțeles în sensul că președintele Republicii Polone, în calitate de organ al puterii executive, poate alege o anumită persoană dintre judecătorii Curții Supreme fără a ține seama de ansamblul reglementărilor legale privind organizarea Curții Supreme. Problema încredințării abuzive de către președintele Republicii Polone a exercitării atribuțiilor de președinte al Camerei civile unei persoane numite anterior în funcția de prim-președinte al Curții Supreme a fost adusă în discuție în cadrul adunării generale din 7 septembrie 2021.
- 23 Competența președintelui Republicii Polone de a încredința exercitarea atribuțiilor președintelui Curții Supreme, astfel cum prevede articolul 13a coroborat cu articolul 15 din Legea privind Curtea Supremă, constituie o manifestare a unei încălcări a principiului constituțional al separării și independenței sistemului judiciar față de puterea executivă. Dispozițiile Constituției care reglementează domeniul de aplicare al atribuțiilor Președintelui nu prevăd că președintele Republicii Polone, în calitate de organ al puterii executive, poate decide în mod independent cu privire la preluarea de către anumiți judecători a unor funcții care să le permită să exercite atribuțiile organelor Curții Supreme. Articolul 144 alineatul 3 punctul 23 din Constituție prevede doar numirea președinților Curții Supreme de către președintele Republicii Polone, fiind necesară alegerea candidaților pentru această funcție de către un organ compus din judecători (adunarea generală a judecătorilor). Numai în cazurile menționate la articolul 144 alineatul 3 din Constituție, actele oficiale ale președintelui Republicii Polone nu necesită semnătura prim-ministrului pentru a fi valabile. Încredințarea de către Președintele Republicii Polone a exercitării atribuțiilor președintelui Curții Supreme nu reprezintă o exercitare a competenței prevăzute la articolul 144 alineatul 3 punctul 23 din Constituție, aceasta însemnând că este necesară implicarea comună a președintelui Republicii Polone și a prim-ministrului. În

același timp, un astfel de act oficial al celor mai înalte organe ale puterii executive, fără un temei constituțional explicit, nu este justificat de nevoia de a asigura buna funcționare a camerei Curții Supreme în cazul expirării mandatului președintelui Curții Supreme care conduce activitatea acesteia. Aceasta deoarece normele constituționale specifică în mod explicit cine îl înlocuiește în acest caz pe președinte la conducerea activității camerei Curții Supreme.

- 24 Prevederile Constituției, interpretate în conformitate cu principiul separației puterilor și ținând cont de dispoziția care stipulează în mod explicit independența sistemului judiciar (articolul 173), nu permit admiterea ipotezei că președintele Republicii Polone, în calitate de organ al puterii executive, poate influența în vreun fel, prin actele sale oficiale, procedura de alegere a candidaților pentru funcția de președinte al Curții Supreme. În cazul alegerilor de la Camera civilă din 2021, decizia președintelui Republicii Polone de a încredința conducerea Camerei prim-președintelui Curții Supreme a fost emisă chiar în cursul procedurii de alegere a candidaților, ulterior amânării ședinței prin rezoluție a adunării generale. Emiterea acestei decizii a avut ca efect în practică blocarea aplicării reglementării conținute de normele constituționale care prevăd persoana care îl înlocuiește pe președintele Curții Supreme la conducerea activității camerei Curții Supreme după expirarea mandatului acestuia. Acest lucru a avut un impact major asupra derulării procedurilor de alegere a candidaților pentru funcția de președinte al Camerei civile.
- 25 TM, prim-președinte al Curții Supreme, în calitate de persoană desemnată de președintele Republicii Polone pentru a conduce activitatea Camerei civile (denumită în continuare „președinta adunării”), a convocat adunarea generală pentru data de 7 septembrie 2021, în vederea alegerii candidaților pentru funcția de președinte al Camerei civile, în pofida protestului majorității membrilor adunării care au invocat conținutul rezoluției adunării din 29 iunie 2021 și existența procedurilor pendente în fața Curții. De asemenea, la ședința adunării generale din 7 septembrie 2021, președinta adunării a refuzat să supună la vot cererea oficială de amânare a ședinței respective. Prin urmare, 13 judecători numiți la Curtea Supremă înainte de 2018, reprezentând majoritatea membrilor adunării generale, au refuzat să participe la dezbaterile adunării ceea ce a dus la lipsa cvorumului. Situații similare au avut loc la 16 și 27 septembrie 2021.
- 26 După încheierea adunării din 7 septembrie 2021, judecătorii care solicitaseră amânarea au depus o declarație în care arătau, printre altele, că rezoluția adunării din 29 iunie 2021 nu fusese abrogată, că era încă în vigoare și că motivele adoptării acesteia nu încetaseră, precum și că președinta adunării din 7 septembrie 2021 a refuzat să supună la vot cererea de amânare a adunării depusă în mod corespunzător.
- 27 Pentru ca adunarea din 27 septembrie 2021 să aibă loc, era suficientă prezența unei treimi din judecătorii care intrau în compunerea Camerei civile. Reglementarea în acest sens a fost introdusă în urma modificării Legii privind Curtea Supremă, care a suferit mai multe modificări după promulgarea sa în 2017.

Limitarea cvorumului necesar pentru alegerea candidaților la funcția de președinte al Curții Supreme la o treime din numărul membrilor camerei Curții Supreme suscită îndoieli serioase în ceea ce privește corectitudinea alegerilor desfășurate în temeiul acestei reglementări.

- 28 La ședința adunării generale din 27 septembrie 2021, președinta adunării a refuzat să supună la vot cererea de amânare a ședinței adunării generale până cel puțin la 7 octombrie 2021, având în vedere că hotărârea Curții în cauza C-487/19 fusese anunțată pentru 6 octombrie 2021, precum și cererea adresată președintelui Republicii Polone de a-l revoca pe prim-președintele Curții Supreme din funcția de președinte al Camerei civile.
- 29 La alegerea candidaților pentru funcția de președinte al Secției civile din 27 septembrie 2021 au participat doar membrii adunării generale numiți în funcția de judecător la Curtea Supremă în temeiul rezoluției KRS constituit prin Legea de modificare din 8 decembrie 2017. Cvorumul necesar pentru susținerea ședinței adunării cu această participare a fost asigurat după ce prim-președintele Curții Supreme a transferat la Camera Civilă două persoane numite anterior în funcția de judecător la Izba Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych (Camera extraordinară de control și cauze publice) (BV și ZH) și pe UC, numit anterior la Izba Dyscyplinarna (Camera disciplinară).
- 30 Alegerea candidaților pentru funcția de președinte al Camerei civile a fost făcută împotriva poziției majorității judecătorilor care compun Camera civilă și cu încălcarea normelor care definesc funcționarea adunării generale, care este un organ al Curții Supreme. Modul în care s-a derulat adunarea pentru alegerea candidaților pentru funcția de președinte al Camerei civile în 2021, descris mai sus, arată că nu au fost respectate normele privind corecta desfășurare a adunării generale. Încălcarea acestor norme a împiedicat participarea la adunarea generală a majorității membrilor cu drept de vot ai acesteia, precum și propunerea de către acești membri a unor candidați pentru funcția de președinte al Camerei civile. În urma numirii din 2021 a președintelui Camerei civile, a fost modificată întreaga structură existentă a Camerei civile a Curții Supreme. Toți președinții de secție existenți, numiți în funcția de judecător la Curtea Supremă înainte de 2018, au fost demisi din funcție, iar în locul lor, funcțiile de președinți de secție au fost ocupate în totalitate de persoane numite în funcția de judecător la Curtea Supremă în temeiul rezoluției KRS constituit prin Legea de modificare din 8 decembrie 2017.
- 31 Împrejurările în care a avut loc alegerea candidaților pentru funcția de președinte al Camerei civile în 2021 și selectarea acestor candidați exclusiv dintre persoanele numite în funcția de judecător la Curtea Supremă în temeiul rezoluției KRS constituit prin Legea de modificare sunt elemente care, în opinia justițabililor, pot suscita îndoieli dacă președintele Camerei civile numit de președintele Republicii Polone dintre acești candidați este un organ al Curții Supreme independent de puterea politică, a cărui independență reprezintă unul dintre factorii importanți care garantează emiterea deciziilor de desemnare a completelor în așa fel încât acestea să constituie o instanță care îndeplinește cerințele criteriului privind

instanța judecătorească independentă, imparțială și constituită în prealabil prin lege.

- 32 Pentru motivele expuse mai sus, instanța de trimitere are îndoieli privind aspectul dacă, în lumina dispozițiilor de drept al Uniunii Europene menționate în întrebarea preliminară, o ordonanță a președintelui Camerei civile de desemnare a compunerii unui complet, a cărei majoritate este formată din persoane numite în funcția de judecător la propunerea KRS constituit prin legea de modificare din 8 decembrie 2017, produce efecte juridice. Răspunsul la această întrebare este relevant pentru a verifica dacă, având în vedere modul în care a fost stabilită compunerea din prezenta cauză, instanța în această compunere poate să își examineze în mod efectiv statutul în ceea ce privește îndeplinirea cerințelor unei instanțe judecătorești independente, imparțiale și constituite în prealabil prin lege. În prezent, practica curentă a președintelui Camerei civile este de a desemna complete lărgite (complete de șapte judecători la Curtea Supremă), astfel cum s-a procedat în prezenta cauză. În prezent, în toate cauzele cu chestiuni juridice pendinte în fața completelor lărgite, completele au fost desemnate într-un mod similar cu cel din prezenta cauză.
- 33 În opinia instanței de trimitere, președintele Camerei civile, în calitate de organ al Curții Supreme care, potrivit legii, are printre competențele sale desemnarea completelor, ar trebui să emită ordonanțele în acest sens în conformitate cu dreptul Uniunii și să desemneze completele numai în așa fel încât instanța formată din persoanele desemnate în compunerea completelor să îndeplinească cerințele prevăzute la articolul 47 din cartă. Interpretarea dreptului Uniunii pe care Curtea a dat-o acestei norme este obligatorie pentru fiecare instanță dintr-un stat membru al Uniunii Europene și nu poate fi ignorată nici de organul Curții Supreme, în persoana președintelui Curții Supreme, atunci când emite o ordonanță de desemnare a completului. Aceasta este o acțiune care afectează în mod direct procedura, întrucât în procedura civilă, desemnarea unei compuneri a instanței care este contrară dispozițiilor legale atrage nulitatea procedurii (articolul 379 punctul 4 din Codul de procedură civilă). Ordonanța președintelui Curții Supreme de desemnare a completului este o acțiune de stabilire a compunerii instanței cu valoare similară cu acțiunea jurisdicțională a instanței reprezentată de hotărârea de excludere a unui judecător. Obiectul și scopul ambelor acțiuni ar trebui să fie o compunere corectă a instanței. Din acest punct de vedere, acțiunea de stabilire a compunerii instanței, având în vedere forma (ordonanță) și efectele procedurale, nu poate fi omisă în cursul verificării de către instanța care are obligația de a examina din oficiu dacă compunerea sa corespunde cerințelor unei instanțe judecătorești imparțiale, independente și constituite în prealabil prin lege.
- 34 În acest sens, instanța de trimitere invocă Hotărârea Curții din 6 octombrie 2021, W.Ż. (Camera de control extraordinar și cauze publice a Curții Supreme – Numire), C-487/19, EU:C:2021:798. Acesta consideră că concluzia formulată în această hotărâre este în favoarea poziției potrivit căreia există motive pentru a supune aceleași verificări și ordonanțele emise de autoritățile judiciare (președintele Curții Supreme) pe baza cărora este stabilită compunerea instanței.

O astfel de poziție pare a fi justificată cu atât mai mult cu cât în dreptul național nu există niciun mijloc juridic adecvat, ceea ce blochează sau îngreunează în mod serios instanței – dată fiind modalitatea de compunere a completului – aplicarea efectivă a dreptului Uniunii în ceea ce privește obligația sa de a stabili dacă este o instanță judecătorească independentă, imparțială și constituită în prealabil prin lege și implicit asigurarea supremației aplicării dreptului Uniunii în această privință.

DOCUMENT DE LUCRU